

Communicatiestrategie 4B Waalblok

Demonstratieproject meervoudig
ruimtegebruik voor waterberging in
glastuinbouw

project

HSHL08 Kennis voor Klimaat

datum

16 september 2010

status

concept

opdrachtgever

Projectgroep Waterbergingskelder Waalblok

Hoogheemraadschap van Delfland, gemeente Westland en Stichting Waalblok

1 Inleiding

Het Waterkader Haaglanden is een samenwerking van Stadsgebied Haaglanden, Hoogheemraadschap Delfland en provincie Zuid-Holland. Bedoeld om het watersysteem in de regio duurzamer en beheersbaarder te maken. Waalblok is een glastuinbouwgebied in de gemeente Westland dat door klimaatverandering meer wateroverlast zal kennen. Daarnaast zullen in de toekomst hogere eisen aan de waterkwaliteit worden gesteld. De wateropgaven voor Waalblok zijn dus meer ruimte voor waterberging én verbeteren van de waterkwaliteit.

Een antwoord op deze wateropgaven wordt gerealiseerd in een proeftuinproject van het Waterkader Haaglanden via het 4B-concept. Dit 4B-concept wordt gecombineerd met herstructurering van de glastuinbouw in Waalblok. Het 4B-concept is een innovatief concept voor waterberging en waterketensluiting. Oppervlaktewater wordt geborgen in een kelder onder een kas en bedrijfsafvalwater en drainagewater worden wordt gezuiverd tot gietwater.

De eerste B van waterberging wordt gerealiseerd door meervoudig ruimtegebruik: een waterbergingskelder onder een glastuinbouwkas. De toepassing van een waterbergingskelder is nog niet eerder gedaan als klimaatadaptieve maatregel. In samenwerking met het programma Kennis voor Klimaat wordt daarom gecommuniceerd over de leerervaringen. Dit plan werkt voor de communicatie over de realisering van de waterbergingskelder een aantal activiteiten uit.

2 Communicatiestrategie en -activiteiten

2.1 Uitgangspunten

De communicatieactiviteiten over de waterbergingskelder Waalblok vinden niet in het luchtledige plaats, zoals ook uit de inleiding blijkt.

Het Waterkader Haaglanden heeft een communicatieplan opgesteld waarin voor alle Waterkader-proeftuinen uitgangspunten voor de communicatie zijn gegeven. De communicatie moet bijdragen aan:

- het vergroten van het gevoel van urgentie voor de wateropgave in de regio;
- uitventen van resultaten, kennisdeling en –uitwisseling rond proeftuinen;
- een herkenbare lokale insteek én dat het gaat om een proeftuin/mijlpaal van Waterkader Haaglanden (gevoel van gezamenlijkheid);

De kernboodschap Waterkader Haaglanden:

“Het wordt warmer in Nederland, de zeespiegel stijgt en we krijgen te maken met steeds meer en heviger regenval. Zeker in Haaglanden, een van de laagst gelegen en dichtst bebouwde en dichtbevolkste gebieden van het land, is het van groot belang oplossingen te vinden voor waterberging en het klimaatbestendig maken van de regio. Binnen Waterkader Haaglanden werken publieke en private partijen samen om innovatieve oplossingen te helpen ontwikkelen voor water, ruimte en economie om daarmee een doorbraak te forceren voor de realisatie van de waterbergingsopgave, en optimaal in te spelen op de kansen en bedreigingen die een veranderend klimaat met zich meebrengt. Waterkader stelt geld beschikbaar, bouwt kennis op, deelt deze kennis en past deze kennis in de praktijk toe in proeftuinen. Deze werkwijze zorgt voor zichtbare resultaten die bruikbaar zijn binnen en buiten Haaglanden en een toekomst met droge voeten in de regio.”

2.2 Doelgroepen

De doelgroepen die worden geïnformeerd over de leerervaringen en op de hoogte worden gehouden van de resultaten van de waterbergingskelder zijn:

Primair

Direct betrokken partijen bij de waterbergingskelder

- Stichting Waalblok (tuinders)
- Gemeente Westland
- Hoogheemraadschap van Delfland
- LTO Glaskracht
- Provincie Zuid-Holland
- Aqua Terra Nova
- Van der Waal en partners
- Blueconomy
- Awareness

De wetenschappelijke programma's bij klimaataanpassingen

- Kennis voor klimaat
- Klimaat voor ruimte
- Leven met water
- Habiforum

Secundair

Waterkader Haaglanden, met daarbinnen de partijen

- Ministerie van Verkeer en Waterstaat
- Stadsgewest Haaglanden
- Hoogheemraadschap van Delfland

- Provincie Zuid-Holland
- Programmabureau Waterkader Haaglanden

De gemeenten binnen het Stadsgewest Haaglanden

- Delft
- Den Haag
- Leidschendam-Voorburg
- Midden-Delfland
- Pijnacker-Nootdorp
- Rijswijk
- Wassenaar
- Westland
- Zoetermeer

Overige partijen betrokken bij Waterkader Haaglanden

- Arcadis
- Bosch&Slabbers, landschapsarchitecten
- Deltares
- DHV
- Dura Vermeer
- Erasmus Universiteit
- Geodan Next
- HKV Consultants
- Oranjewoud
- TNO
- TU Delft
- Witteveen+Bos
- Wageningen Universiteit

Pers (als intermediair)

Algemeen

- AD Westland
- Groot Westland
- RTV West
- WOS

Tuinbouw

- Agrarisch Dagblad
- Onder Glas
- Vakblad voor de bloemisterij
- Agriholland

Watergerelateerd

- Het Waterschap
- H2O
- Land+Water
- Watermanagement

2.3 Doelen

Met communicatie willen we de volgende communicatiedoelen bereiken in dit project:

1. Doelgroepen zijn bekend met bestaan, samenwerking en het waarom van de waterbergingskelder;
2. Doelgroepen zijn op de hoogte van de mogelijkheden voor nadere informatie over de waterbergingskelder;
3. Primaire doelgroepen zijn bekend met hoe van en de leerervaringen met de waterbergingskelder.

2.4 Communicatieactiviteiten

Awareness heeft de volgende communicatieactiviteiten uitgevoerd voor WP3.

PRODUCTEN

Het eerste half jaar van 2009 is de inzet van Awareness gericht geweest op activiteiten rond de opening van de waterbergingskelder op 16 juni 2009. In samenwerking met het Programmabureau Waterkader Haaglanden zijn de volgende producten opgeleverd:

- 3 posters (Proeftuin Waterkader, 4B-project en de Waterbergingskelder);
- 2 banners (feitelijke informatie over Proeftuin en Waterbergingskelder);
- een videofilm over de kelder onder de kas;

In juli/augustus 2009 zijn de volgende producten gemaakt:

- Activiteitenplan communicatie;
- Draaiboek werkbezoeken/rondleidingen Waalblok;
- Factsheet over de kelder onder de kas;
- Overzicht relevante websites;
- Basisartikel voor een huis-aan-huis blad en vakblad.

Bureau Alterra heeft toegankelijke tekeningen over de kelder gemaakt.

WERKBEZOEKEN, AFSTEMMING, COMMUNICATIEOVERLEG EN WOORDVOERING

Voor het extern uitdragen van de waterbergingskelder als innovatief project zijn of worden de volgende activiteiten ondernomen:

In de periode rond de opening van de waterbergingskelder lag het accent op:

- voorbereiding werkbezoek van de ministeries van VROM en EZ (januari/februari 2010) en van BZK/mevrouw Andrée van Es, directeur-generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties (juli 2009);
- voorbereiding openingshandeling kelder op 16 juni 2009;
- het symposium van Waterkader Haaglanden op 23 juni 2009.
- Op 15 maart 2010 heeft Kim van Nieuwaal, projectleider van Kennis voor Klimaat, een werkbezoek gebracht aan Waalblok waaraan is bijgedragen door de projectleider van Waalblok.

Kennisarena 'Leven met Water'

Op 19 mei 2010 vond de jaarlijkse Kennisarena 'Leven met Water' plaats. Doel is de nationale Kennis & Innovatieagenda, die hoort bij het Nationaal Waterplan, te actualiseren en te monitoren.

Projectbetrokkene van Aqua-Terra Nova heeft kennis over het project gedeeld met aanwezigen tijdens een zgn. Tafelgesprek. Accent lag op (leerervaringen) 4B-concept en op procesinnovatie.

Kennisdag 'Water voor de Glastuinbouw'

Op 3 juni 2010 werd de Kennisdag 'Water voor de Glastuinbouw' georganiseerd in Bleiswijk door WUR. Omdat in dit gebied het project AquaReUse (vergelijkbaar met het 3B-concept, exclusief bergingskelder) wordt uitgevoerd, was dit ook een interessant forum voor kennisdeling en PR over de waterbergingskelder.

Projectendag Waterkader Haaglanden

Op 20 mei 2010 vond een Projectendag van Waterkader Haaglanden plaats. Hier werden resultaten vanuit de verschillende proeftuinen gepresenteerd en ervaringen uitgewisseld. In het najaar van 2010 is weer een dergelijke bijeenkomst gepland. Met het Programmabureau van Waterkader Haaglanden is overleg om bij die gelegenheid de resultaten uit de verschillende werkpakketten van het HSHL08 programma te presenteren.

FREE PUBLICITY

Voor het extern uitdragen van de waterbergingskelder als innovatief project is of wordt gewerkt aan de volgende publiciteit.

Artikelen in H2O

Doelgroep: ambtenaren, bestuurders (RO/Water) en brancheorganisaties
H2O heeft aangegeven interesse te hebben in 2 artikelen. Een algemeen artikel over de voortgang van de proeftuinen en de kennisdoorwerking binnen Waterkader Haaglanden. De ander gaat in op zowel de technische als de juridische aspecten en het spanningsveld daartussen bij de waterbergingskelder.

Interview met EUR/Jasper Eshuis tbv free publicity

Doelgroep: ambtenaren, bestuurders (RO/Water) en brancheorganisaties
De Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR)/Jasper Eshuis heeft het gebiedsproces in de proeftuin Waalblok en de gebiedsovereenkomst van 5 januari 2009 geëvalueerd in het rapport "Van concept naar contract; waterberging, herstructurering en innovatie in proeftuin Waalblok". Overwogen wordt de auteur te interviewen voor een artikel in *Binnenlands Bestuur, Focus Haaglanden, Het Waterschap, H2O, Technisch Weekblad of Waterforum Online*.

Artikel in Vakblad voor de Bloemisterij, Groente en Fruit of Oogst

Doelgroep: tuinders en brancheorganisaties
Accent op leerervaringen voor tuinders bij aanleg van een kelder onder een kas. Wat komt er allemaal bij kijken, technisch, financieel, juridisch, procesmatig, welke randvoorwaarden etc? Wanneer kan dit voor uw bedrijf ook kansen bieden? Aan het woord komen Fa. Vreugdenhil, LTO Glaskracht.

Artikel in Het Hele Westland (h-a-h blad)

Doelgroep: bewoners Westland
Accent op innovatie van glastuinbouw in het Westland, Waalblok als een van de proeftuinen van Waterkader Haaglanden. Het h-a-h blad ontvangt een kant en klaar interview met Fa. Vreugdenhil over wat hen heeft bewogen tot een kelder onder zijn bedrijf. Artikel wordt tevens geplaatst op de LTO-site die goed wordt gelezen door tuinders.

PRESENTATIE VAN DE PRAKTIJKHANDLEIDING

De presentatie van de praktijkhandleiding wordt gekoppeld aan een moment waarop veel bestuurders en betrokkenen bij elkaar zijn. Met oplevering van de praktijkhandleiding worden de afsluiting en oplevering van het project gecombineerd met een feestje voor de ambtenaren plus hun bestuurders. Dit is een potentieel fotomoment voor de pers:

- AD, katern Westland/Ellen van Gaalen
- WOS (Westlandse Omroep Stichting)
- Het Hele Westland/ Paul Thoen
- Randstad Urgent (website en nieuwsbrief), project Transitie Greenports

Er bestaat gelegenheid voor speeches door bestuurders en een bloemlezing uit praktijkervaringen door Van der Waal en Partners.

2.5 COMMUNICATIEAANBEVELINGEN

- Integreer communicatie vanaf het begin in het proces
- Houd communicatieactiviteiten en –middelen praktisch en passend bij de doelgroepen.
- Werk aan de hand van een praktische proces- en communicatiekalender.
- Investeer in goede relaties tussen projectleiding en communicatieadviseurs.
- Creëer een 'wij' –gevoel tussen alle projectbetrokkenen.
- Vier successen zodat projectbetrokkenen gemotiveerd blijven.